

بررسی عوامل مؤثر بر رتینوپاتی در بیماران دیابتی نوع ۱ با زمان تشخیص کمتر از ۳۰ سال، به روش تحلیل بیزی رگرسیون دو متغیره ترتیبی تجمعی

دکتر رسول قره‌آغاجی اصل^۱، دکتر سقراط فقیه‌زاده^۲، دکتر محمدرضا مشکانی^۳، دکتر انوشیروان کاظم‌نژاد^۴، دکتر غلامرضا بابایی^۵، دکتر رامک روحی‌پور^۶، دکتر میرفرنود موسوی^۷

تاریخ دریافت ۸۶/۰۸/۰۲ تاریخ پذیرش ۸۶/۱۱/۱۰

چکیده

پیش زمینه و هدف: دیابت یکی از بیماری‌های مزمن و غیر واگیر است که شیوع آن در حال افزایش است. یکی از عوارض این بیماری، که بیشتر در دیابتی‌های نوع یک بروز می‌کند، رتینوپاتی است که در صورت عدم تشخیص و درمان زود هنگام، امکان کم بینایی و حتی نابینایی را نیز نتیجه می‌دهد. شناخت عوامل مؤثر بر بیماری رتینوپاتی، تشخیص و کنترل آن می‌تواند کمک زیادی برای بهبودی و جلوگیری از پیشرفت بیماری نماید.

مواد و روش کار: این مطالعه از نوع تحلیلی مقطعی می‌باشد. تعداد ۱۱۶ بیمار دیابتی نوع ۱، که سن زمان تشخیص دیابت آنها کمتر از ۳۰ سال بود و برای معاینات چشم پزشکی به بیمارستان چشم پزشکی فارابی مراجعه کرده بودند به‌صورت تصادفی انتخاب شدند و شدت رتینوپاتی هر دو چشم به‌صورت جداگانه معاینه و به چهار طبقه: سالم^۸، خفیف^۹، متوسط تا شدید^{۱۰} و پرولیفراتیو^{۱۱} تقسیم شدند، هم‌چنین متغیرهای کمکی (اثرگذار) بر شدت رتینوپاتی برای هر بیمار از طریق معاینه، پرسش و یا مطالعه پرونده بیمار اندازه‌گیری شدند.

یافته‌ها: توزیع درصد شدت رتینوپاتی برای چشم چپ، سالم، ۴۵/۶٪، خفیف، ۳۰/۲٪، متوسط - شدید و ۸/۶٪ پرولیفراتیو و برای چشم راست ۴۲/۲۴٪ سالم، ۳۱/۰۳٪ خفیف، ۱۷/۲۴٪ متوسط - شدید و ۹/۴۸٪ پرولیفراتیو به‌دست آمد که همبستگی شدت رتینوپاتی در دو چشم معنی‌دار بود ($r = 0.701$, $P < 0.001$). در تحلیل عوامل مؤثر بر رتینوپاتی، طول مدت بیماری، سن در زمان تشخیص، فشار خون، جنس، شاخص توده بدن، دوز انسولین روزانه، پروتئینوری و ادم ماکولای با شدت رتینوپاتی رابطه معنی‌دار داشتند و متغیرهای تعداد ضربان نبض، محل سکونت، عیوب انکساری و فشار داخل چشم رابطه معنی‌دار یافت نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان می‌دهد که دیابت نوع ۱ با کنترل ضعیف، طولانی مدت بودن بیماری، جنس مرد، فشار خون بالا، شاخص توده بدن، دوز انسولین، وجود پروتئینوری و ادم ماکولای از عوامل پیشرفت و ابتلا ی رتینوپاتی محسوب می‌شوند که با گزارش‌های ارایه شده در مقالات مختلف هم‌خوانی دارد. کنترل عوامل سیستمیک و متغیرهای اثرگذار ذکر شده و معاینه منظم توسط متخصصان داخلی و چشم پزشکی جهت کنترل و جلوگیری از بروز و پیشرفت رتینوپاتی توصیه می‌شود.

کلید واژه‌ها: دیابت ۱، رتینوپاتی دیابتی، متغیرهای اثرگذار، تحلیل بیزی، رگرسیون ترتیبی تجمعی

مجله پزشکی ارومیه، دوره نوزدهم، شماره چهارم، ص ۳۴۵-۳۴۰، زمستان ۱۳۸۷

آدرس مکاتبه: تهران، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم پزشکی، گروه آمار زیستی، تلفن تماس: ۰۲۱-۸۸۰۱۱۰۰۱

E-mail: Faghihz@modares.ac.ir

^۱ دانشجوی دکتری آمار زیستی، دانشگاه تربیت مدرس

^۲ استاد گروه آمار زیستی، دانشگاه تربیت مدرس (نویسنده مسئول)

^۳ استاد گروه آمار، دانشگاه شهید بهشتی

^۴ استاد آمار زیستی، دانشگاه تربیت مدرس

^۵ دانشیار گروه آمار زیستی، دانشگاه تربیت مدرس

^۶ استادیار و فلوشیپ شبکه، بیمارستان چشم پزشکی فارابی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

^۷ دستیار چشم پزشکی، بیمارستان چشم پزشکی فارابی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

^۸ Normal

^۹ Mild

^{۱۰} Severe and Moderate

^{۱۱} Proliferative